

Anders Hagfeldt: Tal vid Uppsala universitets årshögtid 7 oktober

Talare

Anders Hagfeldt
Rector magnificus vid Uppsala
universitet

Datum

7 oktober 2025

Plats

Uppsala

1 Herr Landshövding

Fru konsistoriets vice-ordförande

5 Företrädare i rektorsämbetet

Kolleger

Studenter

10

Vänner

Vilken värld vi har. Polarisering, krig och konflikter. Sorg och rädsla, stress och utsatthet. Det är lätt att känna förtvivlan. I den där uppgivenheten som ibland
15 infinner sig söker jag efter hopp och det hoppet hittar jag på jobbet, vid universitetet. Det är jag inte ensam om. Sedan grundandet har generation efter generation hittat sin väg vid vårt universitet.

Och nu står vi och ska fira.

20

Vi firar vår strävan efter kunskap. Det vi har gjort under de senaste 548 åren. Bara det är värt en tårta och några ljus. Men om vi tänker oss en födelsedagstårta till vårt Alma Maters ära så vill jag vara försiktig med att blåsa ut de där ljusen. Jag blåser lite snett och låter minst ett ljus brinna vidare för vi måste hålla lågan
25 och elden vid liv. Det är vår uppgift.

Uppsala universitet är optimism och upplysning. Det är i vårt DNA. Vi ska minnas det som varit, luta oss mot historien, ta spjörn i de stadiga startblock

30 som tidigare ansträngningar försett oss med och fortsätta stafetten när vi fått facklan i hand.

När jag säger att Uppsala universitet är optimism så syftar jag på allt vi förmår genom vår bredd och genom vårt djup. Vi utbildar för framtiden. Vi har
35 förmågor att se till alla vetenskapens utmaningar och frågeställningar. Vi har förmågan att tänka fritt och strävar efter att tänka rätt.

När världen sluter sig och är rädd, har vi kraften att tala om öppenhet och samarbete. När perspektiven smalnar tar vi fram kalejdoskopet. Vi ser kriserna,
40 vi förstår konflikterna men ger inte upp. Universitetet är en nyfikenhetens plats där viljan att komma vidare är en gemensam nämnare.

Ett universitet är egentligen en omöjlighet, brukar jag tänka. Vilken annan organisation skulle ha anställda i samma korridor som tycker fundamentalt
45 olika? Vilket företag skulle anställa konkurrenter och låta dem fortsätta konkurrera? Vilken annan verksamhet skulle ha en struktur där den högsta chefen låter de anställda själva göra prioriteringarna? Kanske är det just genom det omöjliga som vi lockar så många som söker det möjliga.

50 I vår senaste utredning – Kvalitet och förnyelse 2024 – talas om att vi behöver ta tillvara våra tillgångar bättre, att vi behöver arbeta över gränserna mellan discipliner och ämnesområden. Insikten är en förlängning av en annan insikt: Verkligheten, som den är beskaffad har inte anpassat sig till vår organisation. Verkligheten håller sig inte till ämnet.

55 Återigen ett tillfälle att tänka fritt. Vi har all anledning att vara stolta och ännu bättre ta tillvara det vi kan, för vi kan. Det finns så oerhört mycket som vi förmår – som individer, i undervisningen, i forskargrupper, på fakultetsnivå, tillsammans. Som många vet är jag övertygad om att det är genom samarbeten
60 där vi låter olika discipliners kunnande mötas som vi kommer att flytta fram våra positioner i den internationella konkurrensen. Jag har också testat dessa idéer på en stor grupp framstående forskare och kolleger, och fått väldigt tydligt medhåll i att det är den väg vi ska gå. I det sammanhanget vill jag också passa på att välkomna några av de framstående kritiska vänner som kommer att ingå i
65 vårt International Advisory Board som är här idag. Det kommer att bli ett viktigt tillskott till oss och förhoppningsvis kan vi tillsammans hitta ännu fler goda idéer för framtiden.

70 Jag kan också konstatera att det finns vissa inom Uppsala universitet som
reagerar när vi talar om behovet av att synas mer på den internationella scenen,
att vi behöver publicera i större utsträckning i de stora vetenskapliga
tidskrifterna. Återigen vill jag peka på optimismen. Det handlar om att vara i
75 rätt sammanhang och att ta tillvara på de möjligheter som vi har genom våra
nätverk, lika mycket som det handlar om våra egna insatser. Vi ska också ta till
vara våra vänners vilja att stötta universitetet finansiellt och deras stora
engagemang.

Att flytta positionerna framåt är inte gjort i en handvändning, men jag är
80 övertygad om att vi kan ta många små steg tillsammans och gör vi det i en
kollegial och positiv anda kommer vägen inte bara att bli roligare utan också
givande för alla.

Uppsala universitet är för mig också en synonym till tillsammans, märk väl –
85 inte till konsensus. Vi tycker inte alltid samma, vi är inte överens och vi ser på
världen med alla våra olika ögon och tolkar den olika, men vi är tillsammans
under parollen att vi vill göra världen bättre med avstamp från vårt
gemensamma universitet.

90 När världen gungar eller förändras så är det med alla våra till synes inkompatibla
synsätt som vi hittar en väg att finna stigen – när nästa pandemi kommer, när
AI förändrar undervisningen, när vi får uppdrag att starta en polisutbildning,
när kärnkraft återkommer på agendan, när världspolitiken chockar. Vi talar om
vår tradition av förnyelse.

95 Så nu står vi här med vår tänkta tårta och ser hur ljuset fladdrar lite, men vi
håller lågan vid liv och vet att vi har framtiden för oss – inte minst uppenbart
genom att alltfler studenter söker sig hit. De kommer för att lära, för att växa
och för att de vet att vi vid Uppsala universitet varje dag firar nya idéers
100 födelsedag.

DIXI

105 **Källa**
<div>Manuskript hämtat från uu.se (2025-11-04)</div>

Taggar
Rektors tal

110 **URI**
<https://www.svenskatal.se/tale/anders-hagfeldt-tal-vid-uppsala-universitets-arshogtid-7-oktober>

115

120

125

130

135

140

145